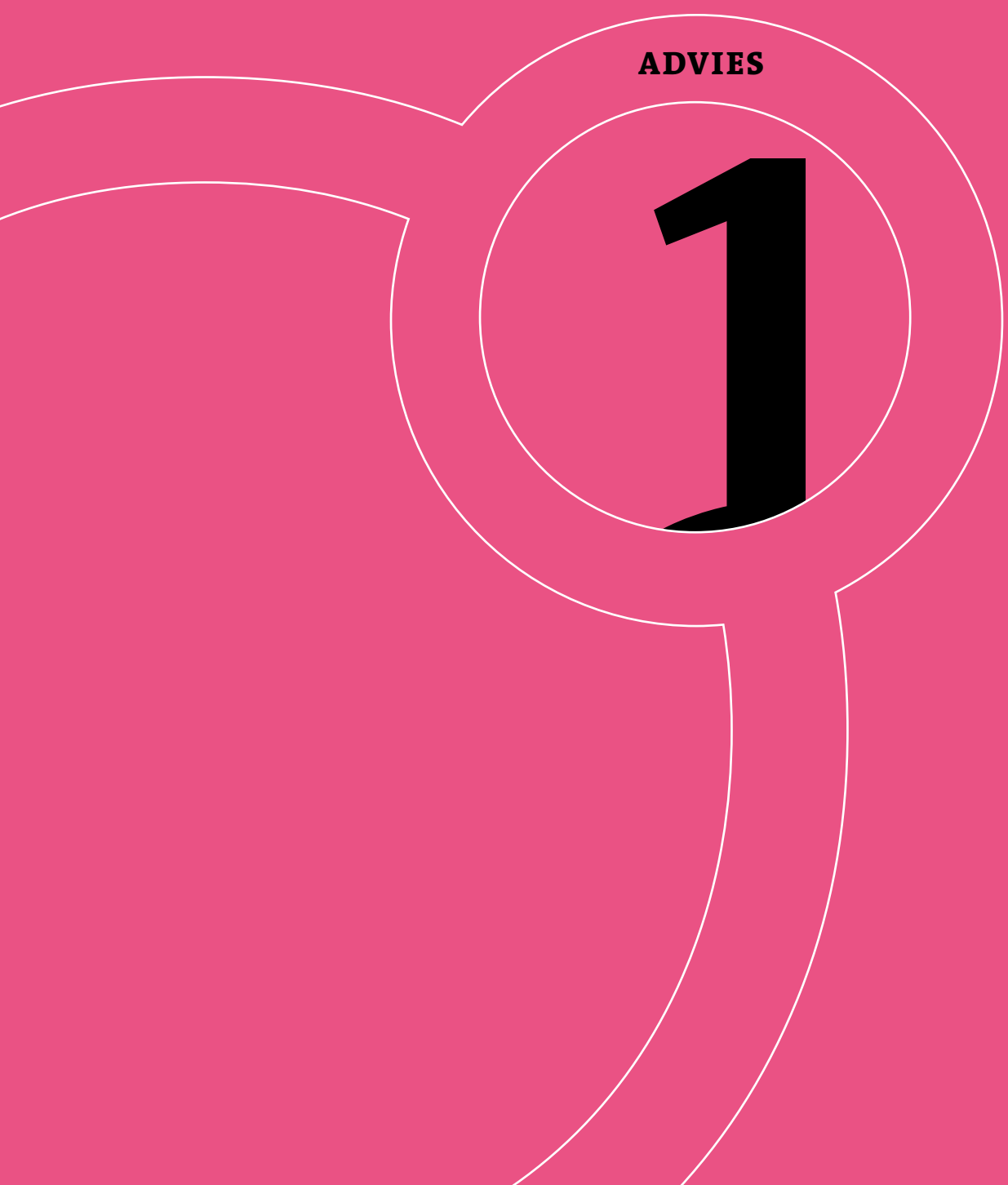

KUC

WERKGROEP ONDERZOEK IN ONDERWIJS

ADVIES

1

A large, stylized white outline of the number 3 is centered on the page. Inside the top loop of the 3, the number 1 is written in a bold, black, sans-serif font. The word ADVIES is written in a bold, black, sans-serif font above the number 1, also within the top loop of the 3.

KUO WERKGROEP ONDERZOEK IN ONDERWIJS

Advies 1

OPLEIDINGSPROFIELEN

**Naar een duurzame integratie van onderzoek
in het hoger kunstonderwijs**

Inhoud

Voorwoord	4
Inleiding	6
Hoofdadvis	8
Argumentatie	9
Verdere opmerkingen over het advies	11
Onderzoek als zelfstandige competentie in de KUO-opleidingsprofielen bachelor	13
Conclusie	15

Voorwoord

Het KUO Strategisch Plan 2021-2025 identificeert ‘onderzoek’ als een van de drie kerngebieden waarop kunsthogescholen zich de komende jaren richten. Onderzoek is fundamenteel voor de kunsten en het kunstonderwijs, niet in de laatste plaats vanwege de rol ervan in het voeden en vormen van betrokkenheid bij de wereld en de samenleving. Het doen van onderzoek en het onderwijs geven hierin spelen nu al een belangrijke rol binnen kunsthogescholen, maar er is een duidelijke behoefte aan verdere ontwikkeling, versteviging en verankering ervan. Vooral de relatie tussen onderzoek en het onderwijs zou daarbij centraal moeten staan, gezien de enorme relevantie van onderzoek voor een voortdurend veranderend, dynamisch en vloeibaar werkveld.

Het primaire doel van de werkgroep is om in het voorjaar van 2025 aanbevelingen te doen met betrekking tot:

1. Onderwijs- en beroepsprofielen, specifiek met betrekking tot de opname en afbakening van onderzoek en onderzoeksvaardigheden daarin.
2. De integratie van onderzoek in de institutionele professionalisering en infrastructuur.
3. Het opstellen van een lexicon bestaande uit een levend archief van praktijken en voorbeelden, dat kan dienen als gedeeld referentiekader en als basis voor een gemeenschappelijke taal.

Hierna volgt het eerste deel van dit advies, dat ingaat op het eerste van bovenstaande punten. Het streven is om de onderwijsprofielen in het kunstonderwijs naar een hoger niveau te tillen en het harmoniseren van profielen binnen de verschillende disciplines van de KUO-sector mogelijk te maken.

Inleiding

Ten tijde van de ontwikkeling van de huidige KUO-opleidingsprofielen (2018) stonden overwegingen over bachelorcompetenties in onderzoek en onderzoeksvaardigheden nog in de kinderschoenen. De resulterende profielen en afgeleide curricula weerspiegelen dat. Competenties die betrekking hebben op onderzoek zijn omzichtig en zonder strikte afbakening geformuleerd. De uitwerking van de competenties in de verschillende curricula loopt om die reden vaak aanzienlijk uiteen, zowel qua inhoud als aandeel in het programma. De werkgroep heeft onderzocht hoe de volgende generatie opleidingsprofielen meer focus en samenhang kan krijgen, tegen de achtergrond van de strategische agenda van KUO en binnen de institutionele context, met al zijn mogelijkheden, beperkingen en uitdagingen. Ook heeft de werkgroep geprobeerd om BA, MA en PD/PhD beter op elkaar aan te laten sluiten.

In de praktijk van creatieve professionals en kunstdocenten en in het onderwijs daarin, heeft 'onderzoek' een heel eigen betekenis, die ook tussen disciplines sterk kan verschillen. De werkgroep onderschrijft dat het veld van kunst en ontwerp wordt gekenmerkt door talloze, soms uiteenlopende, vormen van, perspectieven op en interpretaties van onderzoek. Deze veelheid kan leiden tot onjuiste vooronderstellingen; enerzijds dat 'onderzoek' niet als zodanig plaatsvindt en anderzijds dat alles wat in het kunstonderwijs gebeurt, zich kwalificeert als onderzoek.

We hebben hierbij het begrip van onderzoek zoals dat in de PD Art & Creative (3e cyclus) is geformuleerd en de overkoepelende definitie van praktijkgericht onderzoek binnen het hbo-kader samengenomen. Praktijkgericht onderzoek aan hogescholen wordt begrepen als het systematisch nastreven van antwoorden op vragen, uiteindelijk resulterend in relevante kennis. Binnen de kunst- en ontwerpsector is onderzoek daarenboven gericht op visuele, artistieke, creatieve, relationele en kritische processen met een experimenteel en open karakter. Onderzoek en de artistieke of maakpraktijk worden niet gezien als geïsoleerd, maar als nauw verweven met elkaar en met het onderwijs. Onderzoek, praktijk en onderwijs dragen bij aan elkaar, aan de omgeving, de context en aan een dynamisch en steeds evoluerend professioneel landschap.

Een van de belangrijkste waarden van onderzoek leren doen ligt in het gestructureerde en cyclische proces van vragen stellen en navorsing, en in de selectie van methoden die processen van creativiteit, ontwikkeling en exploratie ondersteunen. Deze vaardigheden stellen studenten niet alleen in staat om deel te nemen aan de artistieke, kunsteducatieve of ontwerppraktijk, maar ook om te leren omgaan met transities, flexibel te zijn en zich aan te passen aan een veranderende wereld.

Hoofdadvies

De KUO-werkgroep 'Onderzoek in Onderwijs' adviseert om:

- a. Een onderzoekende houding te integreren in alle competenties binnen de aankomende generatie KUO-opleidings profielen.
- b. Een aparte competentie genaamd 'Onderzoek' in te voeren.
- c. Een minimumruimte toe te wijzen binnen alle KUO-bachelorcurricula, om deze integratie mogelijk te maken. We stellen voor om (minimaal) 5 EC toe te wijzen in de jaren 1, 2 en 3, en 20 EC in het vierde jaar voor onderzoek en onderzoekgerelateerde onderwerpen.

Argumentatie

Zoals eerder vermeld, streeft de werkgroep naar de harmonisatie van profielen binnen de KUO-sector. Hieraan liggen twee onderling verbonden redenen liggen ten grondslag. De eerste te maken met flexibiliteit in het onderwijs. Een gelijnd maar divers onderwijslandschap vergemakkelijkt de integratie van interdisciplinaire elementen, waardoor studenten cursussen/modules/minoren over verschillende disciplines heen kunnen volgen.

De tweede reden betreft de noodzaak van inter- en transdisciplinaire betrokkenheid binnen onze instellingen. Interdisciplinariteit is steeds meer inherent aan hedendaags onderzoek, ook in de kunsten. Deze behoefte komt ook voort uit een dynamisch werkveld waarin samenwerkingen fundamenteel zijn, vooral om specifieke maatschappelijke vraagstukken aan te pakken. Daarom zou het curriculum studenten moeten aanmoedigen om deel te nemen aan projecten in verschillende disciplines en om te reflecteren op de (artistieke, sociale, ethische) vraagstukken die hieruit voortvloeien.

Het veld van de kunsten verandert snel en voortdurend. De kunstsector zelf, de ondersteunende infrastructuur, het conceptueel kader eromheen en de relatie tot de samenleving zijn voortdurend in beweging. Vandaag de dag leiden we studenten op voor de werkpraktijk van de toekomst. Het is cruciaal dat zij nieuwsgierige, reflectieve en veerkrachtige professionals leren zijn, die hun artistieke, ambachtelijke en onderzoeksvaardigheden in uiteenlopende contexten kunnen toepassen.

Hoewel onderzoeksvaardigheden en een onderzoekgerichte houding een plaats hebben in de bestaande onderwijsprofielen, geven niet alle disciplines voldoende aandacht aan de volledige onderzoekscyclus.

Onderzoek en onderzoekgericht handelen expliciet opnemen als een aparte competentie, zal de positie van onderzoek binnen de curricula van kunstacademies in Nederland versterken. Het benoemen van een vaste onderzoekcompetentie over verschillende disciplines heen biedt mogelijkheden voor studenten om samen te werken en, waar mogelijk of wenselijk, onderwijs te ontwikkelen dat individuele disciplines overstijgt.

Verdere opmerkingen over het advies

Hieronder volgt een schets van wat de competentie ‘onderzoek’ zou moeten omvatten, met onderscheid in complexiteit tussen verschillende niveaus (AD-BA-MA-PD/PhD). Deze differentiatie is essentieel voor de aansluiting tussen de niveaus en daarmee voor het creëren van de mogelijkheid tot een doorlopende leerlijn.

		COMPLEXITY			
		Basic	Modest	Deeper	Extensive
APPLIED RELEVANCE	For the assignment in connection to context	AD			
	For the assignments with emphasis on context		BA		
	To the field in connection to societal questions			MA	
	For society and applied knowledge creation				PD/PhD

Belangrijke onderdelen van onderzoek als competentie

(op AD-niveau, EQF level 5):

- Formuleren van belangrijke vragen en onderwerpen voor het persoonlijke werkproces.
- Methodisch en nauwgezet werken.
- Verzamelen van (algemene en artistieke) bronnen, informatie en perspectieven.
- Documentatie van het proces.
- Samenwerken en delen met medestudenten.

Belangrijke onderdelen van onderzoek als competentie

(op BA-niveau, EQF level 6):

- Formuleren van relevante en actuele vragen en onderwerpen.
- Methodisch, ethisch en verantwoordelijk werken.
- Inzetten van artistieke middelen als onderzoeksmethode.
- Reflectie op professionele rol en ontwikkeling.
- Verzamelen van diverse bronnen en perspectieven.
- Documentatie en evaluatie op basis van zelfreflectie en feedback.
- Delen van bevindingen met medestudenten en de professionele wereld.

Belangrijke onderdelen van onderzoek als competentie

(op MA-niveau, EQF level 7):

- Actief formuleren van relevante vragen en onderwerpen.
- Innovatief en ethisch betrokken zijn bij onderzoek.
- Onderzoek uitvoeren volgens: transparantie, geldigheid en betrouwbaarheid.
- Reflectie op professionele ontwikkeling.
- Verzamelen van diverse bronnen en interdisciplinaire perspectieven.
- Inzetten van artistieke middelen als onderzoeksmethode.
- Documentatie en evaluatie met internationale uitstraling.
- Delen van bevindingen binnen professionele en academische gemeenschappen.

Onderzoek als zelfstandige competentie in de KUO-opleidingsprofielen bachelor

Ons advies om onderzoek als zelfstandige competentie te beschouwen is op het niveau van gedragsindicatoren als volgt te omschrijven.

1. Je reflecteert systematisch en kritisch op je professioneel handelen en persoonlijke ontwikkeling door jezelf in een voor jou relevante context te plaatsen.
2. Je signaleert relevante onderwerpen die voor jou een aanleiding vormen voor verder onderzoek en je formuleert wat je met je onderzoek wilt bereiken.
3. Je handelt onderzoekend en experimenteert in je praktijk waarbij je planmatig, zorgvuldig en ethisch handelt en regelmatig reflecteert op je eigen rol en ontwikkeling als professional.
4. Je creëert, verzamelt, documenteert en evalueert op verschillende manieren uitkomsten, waarbij je actief verschillende perspectieven op het onderwerp afweegt.
5. Je deelt in verschillende fases (deel)uitkomsten en resultaten en gebruikt feedback voor vervolgstappen.
6. Je gebruikt de resultaten van je onderzoek om jezelf en je werk te positioneren en vervolgonderzoek te initiëren.
7. Je zet artistieke middelen vanuit je eigen discipline in als een van je onderzoeksmethodes.

Voorbeelden van ‘Onderzoekende houding’ in andere competenties:

In artistiek of creërend vermogen

De afgestudeerde heeft een onderzoekende houding en kan onderzoek doen in de praktijk van het maken.

In omgevingsgerichtheid of ondernemend vermogen

De student kan vanuit een onderzoekende houding kennis, inzichten en vaardigheden gebruiken om met veranderende omstandigheden en verschillende contexten te werken.

In communicatief vermogen

Je deelt onderzoeksresultaten op een aansprekende en relevante manier die passen bij de onderzoekscontext.

Conclusie

De werkgroep wil met dit advies het belang benadrukken van een integratie van onderzoek in het hoger kunstonderwijs. Door 'onderzoek' als een aparte competentie te omschrijven, worden studenten opgeleid tot nieuwsgierige creatieve professionals en kunstdocenten, die zijn uitgerust met de vaardigheden en houding nodig voor creatieve exploratie en betrokkenheid tot de wereld en maatschappij. Het gelijktrekken van profielen binnen de KUO-sector en het aanwijzen van ruimte voor onderzoek in curricula zijn cruciale stappen voor het bevorderen van een dynamisch ecosysteem van creativiteit, innovatie en levenslang leren. Deze maatregelen laten studenten met vertrouwen, flexibiliteit en toewijding werken aan het bevorderen van kennis en de ontwikkeling van hun praktijk, en te navigeren door complexe artistieke landschappen.

KUO WERKGROEP
ONDERZOEK IN ONDERWIJS

Fabiola Camuti
Nirav Christophe
ginger coons
Jojanneke Gijsen
Lieke van Hoogenhuijze
Dorothea van der Meulen
Miriam Rasch
Maritska Witte
Erik Zwiep